

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1296

av Tina Ghasemi (M)

Skärpta straff för id-stöld

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa id-stöld som ett eget brott och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa straffen för id-stöld med större hänsyn till den kränkning som den drabbade utsätts för, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda vilka åtgärder som krävs för att förebygga och förhindra id-stöld och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det har blivit allt vanligare med id-kapningar, enligt både polis och kreditupplysningsföretag. Och enligt polisens nationella bedrägericenter ökade bedrägerierna med nio procent under första halvåret 2015, jämfört med i fjol. Id-stöld klassas i dag inte som ett eget brott utan det kan användas för flera olika bedrägeribrott. Allt som krävs för att någon ska kunna ta lån, teckna mobilabonnemang eller beställa varor i någon annans namn är många gånger ett personnummer. Identitetskapning kan också handla om att personuppgifter används för att få ut bank- eller kreditkort, lån, speltjänster eller för att köpa varor på kredit i butiker. Det är inte heller sällan bedragare skapar falska id-handlingar för att kunna beställa varor på nätet för att sedan hämta ut med falsk identitet.

För den drabbade skapar detta ofta enorma problem. Man måste bevisa sin oskuld och att man inte har varit oaktsam, men också allt merarbete för att t ex häva köp, spärra

kort och returnera varor man inte har beställt. I värsta fall kan det också innebära att man förlorar sin kreditvärdighet och får anmärkningar hos kronofogden. De praktiska konsekvenserna är många, men det skapar också emotionella konsekvenser och man känner sig kränkt.

En annan grupp som ofta drabbas är näringsidkare som oftast är de som får ta smällen om någon kund har använt falsk identitet eftersom bevisbördan oftast ligger på säljaren. Det är svårt att säga i vilken utsträckning den svenska handeln drabbas, men en grov uppskattning gör gällande att det rör sig om 1–3 miljarder kronor årligen.

Enligt polisens nationella bedrägericenter sker det ungefär 60 000 id-kapningar varje år i Sverige och det finns inget som tyder på att denna typ av brottslighet kommer att minska utan kraftfulla åtgärder.

Branschorganisationen Svensk Handel och många säkerhetsföretag som dagligen kommer i kontakt med denna växande brottslighet har en rad olika förslag om hur denna typ av brottslighet kan motverkas. De föreslår bl.a. att färre aktörer ska få utfärda id-kort, att bättre kontrollfunktion vid utlämning av id-handlingar införs och att chip och pinkod även ska omfatta all e-handel.

På initiativ från Moderaterna gav riksdagen regeringen ett tillkännagivande om att återkomma till riksdagen med ett förslag om att kriminalisera identitetsstölden den 18 mars 2015. Det finns med andra ord både en hel del som behöver förbättras, och en hel del goda förslag som behöver utredas. Med anledning av det bör regeringen i enlighet med det som ovan anförs därför återkomma med förslag om att införa id-stöld som ett eget brott och skärpa straffen för id-stölden med större hänsyn till den kränkning som den drabbade utsätts för.

Tina Ghasemi (M)